

Nakládání s odpady

Právní předpisy

- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů
- prováděcí předpisy
- obecně závazná vyhláška Jihomoravského kraje č. 1/2016, kterou se vyhlašuje závazná část Plánu odpadového hospodářství Jihomoravského kraje 2016 - 2025
- obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 4/2016, o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu vznikajícího na území statutárního města Brna

Výkon veřejné správy (§ 71 a násl.)

- a) Ministerstvo životního prostředí
- b) Ministerstvo zdravotnictví
- c) Ministerstvo zemědělství
- d) Česká inspekce životního prostředí
- e) Česká obchodní inspekce
- f) Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
- g) celní úřady
- h) Policie České republiky
- i) orgány ochrany veřejného zdraví
- j) krajské úřady
- k) obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- l) obecní úřady a újezdní úřady

Předmět úpravy (§ 1)

stanovení pravidel pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s nimi při dodržování ochrany životního prostředí, ochrany lidského zdraví a trvale udržitelného rozvoje a při omezování nepříznivých dopadů využívání přírodních zdrojů a zlepšování účinnosti tohoto využívání

Působnost zákona o odpadech (§ 2)

Negativní:

- odpadní vody
- radioaktivní odpady
- mrtvá těla zvířat, která uhynula jiným způsobem než porážkou
- exkrementy, nejedná-li se o vedlejší produkty živočišného původu
- nezachycené emise látek znečišťujících ovzduší
- vyřazené výbušniny a vyřazené střelivo
- sedimenty přemísťované v rámci povrchových vod za účelem správy vod a vodních cest, nevykazují-li žádnou z nebezpečných vlastností
- nakládání s nekontaminovanou zemínou a jiným přírodním materiálem vytěženým během stavební činnosti, pokud je zajištěno, že materiál bude použit ve svém přirozeném stavu pro účely stavby na místě, na kterém byl vytěžen

Odpad (§ 3)

= každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit

- osoba má povinnost zbavit se movité věci, jestliže ji nepoužívá k původnímu účelu a věc ohrožuje životní prostředí nebo byla vyřazena na základě zvláštního právního předpisu

Komunální odpad (§ 4)

= veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů, s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání

Vedlejší produkt (§ 3 odst. 5)

= věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, pokud

a) vzniká jako nedílná součást výroby,

b) její další využití je zajištěno,

c) její další využití je možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe, a

d) její další využití je v souladu se zvláštními právními předpisy a nepovede k nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví

≠ odpad

Výrobky z odpadů (§ 3 odst. 6)

- poté, co byl odpad využit, splňuje tyto podmínky:

a) věc se běžně využívá ke konkrétním účelům,

b) pro věc existuje trh nebo poptávka,

c) věc splňuje technické požadavky pro konkrétní účely stanovené zvláštními právními předpisy nebo normami použitelnými na výrobky,

d) využití věci je v souladu se zvláštními právními předpisy a nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo lidské zdraví a

e) věc splňuje další kritéria, pokud jsou pro určitý typ odpadu stanovena přímo použitelným předpisem Evropské unie

≠ odpad

Druhy odpadů

- stanoveny ve vyhlášce č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů
- 20 skupin podle odvětví, oboru nebo technologického procesu, v němž odpad vzniká
- ve skupinách další členění – každému druhu je přiřazeno katalogové číslo

např. 01 01 01 - Odpady z těžby rudných nerostů

Kategorie odpadů (§ 6)

1. nebezpečný (§ 4 odst. 1 písm. a) + § 6 odst. 1)

- vykazuje alespoň jednu z nebezpečných vlastností uvedených v příloze Nařízení komise (EU) č. 1357/2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic,
- původce a oprávněná osoba jsou povinni zařadit odpad jako nebezpečný také, je-li uveden v Katalogu odpadů jako nebezpečný, nebo je smíšen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Katalogu odpadů jako nebezpečný

2. ostatní

Osoby

Původce (§ 4)

- PO nebo FO oprávněná k podnikání, při jejichž činnosti vznikají odpady, nebo PO nebo FO oprávněná k podnikání, které provádějí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadů,
- obec - od okamžiku, kdy nepodnikající fyzická osoba odpad odloží na místě k tomu určeném; obec se současně stane vlastníkem tohoto odpadu

Oprávněná osoba

- každá osoba, která je oprávněna k nakládání s odpady podle tohoto zákona nebo podle zvláštních právních předpisů

Odpadový hospodář (§ 15)

- původce a oprávněná osoba, kteří nakládali v posledních 2 letech s nebezpečnými odpady v množství větším než 100 t nebezpečného odpadu za rok, a provozovatel první a druhé fáze provozu skládky jsou povinni zajišťovat odborné nakládání s odpady prostřednictvím odborně způsobilé osoby
- OH odpovídá původci nebo oprávněné osobě, která jej svým odpadovým hospodářem určila, za zajištění odborného nakládání s odpady
- kvalifikační předpoklady (§ 15 odst. 5)

Nakládání s odpady (§ 10 a násl.)

= obchodování s odpady, shromažďování, sběr, výkup, přeprava, doprava, skladování, úprava, využití a odstranění odpadů

Hierarchie nakládání s odpady

- a) předcházení vzniku odpadů
- b) příprava k opětovnému použití
- c) recyklace odpadů
- d) jiné využití odpadů
- e) odstranění odpadů

Obecné povinnosti při nakládání s odpady

- každý má při své činnosti nebo v rozsahu své působnosti povinnost předcházet vzniku odpadů, omezovat jejich množství a nebezpečné vlastnosti
- s odpady lze nakládat pouze v zařízeních, která jsou k nakládání s odpady podle tohoto zákona určena
- převzít odpad do svého vlastnictví mohou jen osoby k tomu oprávněné

Zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů (§ 14)

= technické zařízení, místo, stavba nebo část stavby

- s odpady lze podle tohoto zákona nakládat pouze v zařízeních, která jsou k nakládání s odpady podle tohoto zákona určena

- provozují oprávněné osoby

- provoz podléhá povolení

Skládka

skládkování = trvalé uložení odpadu na nebo pod úrovní terénu – 3 fáze (ukládání, uzavření a rekultivace, péče po uzavření) X skladování (přechodné)

Jednotlivé fáze nakládání s odpady

a) při vzniku

- původce (§ 16) – zařazovat dopady dle Katalogu, zabezpečit před předáním k využití, předat oprávněné osobě....
- obec – zajistit místa k odkládání komunálního odpadu (OZV)

b) sběr a výkup - soustředování odpadů oprávněnou osobou od jiných osob včetně jejich předběžného třídění a předběžného skladování za účelem jejich přepravy do zařízení na zpracování odpadu (za peníze = výkup)

Jednotlivé fáze nakládání s odpady

c) využívání - činnost, jejímž výsledkem je, že odpad slouží užitečnému účelu tím, že nahradí materiály používané ke konkrétnímu účelu

d) odstraňování - činnost, která není využitím odpadů

Nakládání s komunálním odpadem

původce = obec

- stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů včetně zajištění míst pro odkládání odpadu – OZV

Platby za komunální odpad

a) § 17 odst. 6 – úhrada za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od fyzických osob na základě smlouvy

b) § 17a - poplatek za komunální odpad vznikající na území obce

c) § 10b zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích - za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Nakládání s vybranými odpady, výrobky a zařízeními (§ 25 a násl.)

a) odpady perzistentních organických znečišťujících látek a PCB

b) odpadní oleje

c) baterie a akumulátory

d) kaly z čistíren odpadních vod a další biologicky rozložitelné odpady

e) odpady z výroby oxidu titaničitého

f) odpady azbestu

g) autovraky

h) elektrická a elektronická zařízení

i) sedimenty vytěžené z koryt vodních toků a nádrží

j) recyklace lodí

Zpětný odběr

= povinnost zajistit na vlastní náklady zpětný odběr výrobku (zřízení místa odběru)

- přenosné baterie nebo akumulátory (§ 31g) - výrobce
- automobilové baterie nebo akumulátory (§ 31h) – výrobce
- elektrozařízení pocházející z domácnosti (§ 37k) - výrobce
- výbojky, zářivky, pneumatiky (§ 38) – osoba, která výrobky uvádí na trh

Forma systému:

individuální x solidární x kolektivní (§ 31k)

Plány odpadového hospodářství (§ 41 a násl.)

= nástroj pro vytváření podmínek pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi podle zákona o odpadech

- Program předcházení vzniku odpadů České republiky (MŽP)
- Plán odpadového hospodářství České republiky (MŽP) - nařízení vlády č. 352/2014 Sb.
- Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje – o.z.v. JMK č. 1/2016, kterou se vyhlašuje závazná část Plánu odpadového hospodářství Jihomoravského kraje 2016 – 2025
- plán odpadového hospodářství obce - obec, která produkuje ročně více než 10 t nebezpečného odpadu nebo více než 1 000 t ostatního odpadu